

SEPTEMBER, 2015

MONITORERING AF TVANG I PSYKIATRIEN

Halvårsopgørelse 2015

MONITORERING AF TVANG I PSYKIATRIEN

Halvårsopgørelse 2015

© Sundhedsstyrelsen, 2014

Du kan frit referere teksten i publikationen, hvis du tydeligt gør opmærksom på, at teksten kommer fra Sundhedsstyrelsen. Det er ikke tilladt at genbruge billeder fra publikationen.

Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 København S
sundhedsstyrelsen.dk

Emneord

Monitorering af tvang i psykiatrien.

Sprog

Dansk

Version

1.0

Versionsdato

September, 2015

Udgivet af

Sundhedsstyrelsen 08.09.2016

ISBN Elektronisk

[123456789 123456]

ISBN Trykt

[123456789 123456]

ISSN

[123456789 123456]

INDHOLD

1	Introduktion	3
2	Resumé og Sundhedsstyrelsens opfølgning	4
3	Læsevejledning	7
4	Udviklingen på tvangsområdet	8
	4.1 Udviklingen i anvendelsen af tvangsfiksering	8
	4.1.1 Andelen af personer der bæltefikseres ud af antal indlagte	8
	4.1.2 Antal personer der bæltefikseres	10
	4.1.3 Det totale antal bæltefikseringer	11
	4.1.4 Længden af bæltefikseringerne	12
	4.1.5 Det totale antal bæltefikseringer over 48 timer	17
	4.1.6 Den totale sum af bæltefikseringstimer over 48 timer	18
	4.1.7 Det totale antal personer, der fikseres med remme	19
	4.1.8 Andelen af personer hvor der bruges remme af antal indlagte	20
	4.2 Øvrige Indikatorer med relevans for tvangsfiksering	20
	4.3 Opsummering	21
5	Udviklingen på tvangsområdet	24
	5.1 Udviklingen i antallet af personer udsat for én eller flere tvangsforanstaltninger	24
	5.1.1 Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger	24
	5.1.2 Andel af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte	26
	5.1.3 Antal af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger	27
	5.1.4 Andel af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte	28
	5.2 Øvrige indikatorer med relevans for alle tvangsforanstaltninger samlet	29
	5.3 Opsummering	30
6	Bilag/litteraturliste	31

INTRODUKTION

Dette notat indeholder Sundhedsstyrelsens kommentarer til den nationale monitorering af anvendelsen af tvang i psykiatrien for 1. halvår 2015.

Baggrunden for monitoreringen af tvangsforanstaltningerne samt vejledningen til Sundhedsstyrelsens kommentering af monitoreringen kan læses i bilag 1 *Notat vedrørende Sundhedsstyrelsens kommentering af tvangsmonitoreringen i psykiatrien*.

I bilag 2 *Oversigt over tvangsformer* ses en oversigt over og beskrivelse af de tvangsformer, der vedrører den løbende monitorering af tvang i psykiatrien i henhold til psykiatriloven.

I bilag 3 *Dokumentation af indikatorer for tvang i psykiatrien* ses en beskrivelse og dokumentation af anvendelsen af indikatorer for tvang med henblik på at opnå målsætningen om halvering af tvangen i 2020.

I bilag 4 *Baggrundstabeller til monitoreringen af tvang i psykiatrien 2015* ses en samlet oversigt over tabellerne for monitoreringen.

De bagvedliggende tabeller og grafer for den samlede monitorering kan downloades på Statens Serum Instituts hjemmeside via følgende link:

<http://esundhed.dk/sundhedsaktivitet/tip/Sider/tip.aspx>

RESUMÉ OG SUNDHEDSSTYRELSENS OPFØLGNING

Kort overblik over udviklingen på nationalt og regionalt niveau inden for anvendelsen af udvalgte tvangsforanstaltninger i psykiatrien.

Ministeren for sundhed og forebyggelse og Danske Regioners formandskab lavede sommeren 2014 en aftale om at forbedre kvaliteten i den regionale psykiatri og halvere anvendelsen af tvang i psykiatrien i 2020.

Hver region underskrev i den forbindelse en partnerskabsaftale med ministeriet, som beskriver den enkelte regions plan for at reducere tvangen i psykiatrien.

Målet om en halvering af den anvendte tvang i psykiatrien i 2020 formuleret ved:

- 1) et mål om, at andelen af personer (unikke CPR) som tvangsfikseres skal halveres i 2020
- 2) et mål om, at der forekommer et generelt fald i anvendelsen af alle former for tvang

Konkret er der udvalgt 15 forskellige indikatorer til at belyse udviklingen i anvendelsen af tvang samt til at belyse regionernes målopfyldelse i forhold til partnerskabsaftalerne. De 15 indikatorer er beskrevet i bilag 1 og bilag 3.

I 1. halvår 2015 har der på nationalt niveau været en positiv udvikling inden for 12 af de 15 indikatorer, der i partnerskabsaftalen er tilknyttet målsætninger om reduktion i anvendelsen af tvang.

Regionerne har alle forskellige udgangspunkter for niveauet af tvang, befolkningens størrelse, patientsammensætning mv. Dette skal der tages højde for, når data sammenlignes på tværs af regionerne.

Udviklingen i anvendelsen af tvangsfiksering

På nationalt niveau har der været et fald i både det samlede antal tvangsfikseringer og antallet af personer, der tvangsfikseres. Samtidig har der været et fald på 0,9 procent point i andelen af personer, der har været bæltefikseret set i forhold til antal indlagte, sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.01-1.03).

Sundhedsstyrelsen kan således konstatere, at der på nationalt niveau siden 2. halvår 2014 har været et fald i både antal personer, der bæltefikseres og i antallet af personer, der bæltefikseres mere en én gang.

I forhold til anvendelsen af remme i forbindelse med bæltefikseringer opleves der ligeledes et fald på nationalt niveau, såvel som regionalt. (Indikator nr. 2.01 og 2.03).

Alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland har haft en nedgang i antal personer, der har været bæltefikseret, og samme tendens ses inden for andelen af personer, der har været bæltefikseret ud af antal indlagte. På regionalt niveau har Region Midtjylland og Region Nordjylland oplevet stigninger i det samlede antal af bæltefikseringer (Indikator nr. 1.01-1.03).

Sundhedsstyrelsen finder udviklingen i anvendelsen af tvangsfikseringer på nationalt niveau tilfredsstillende, men vil følge området tæt og er opmærksom på, at der stadig er udfordringer på visse områder i regionerne.

Udviklingen i længden af tvangsfiksering

På nationalt niveau er antallet af påbegyndte bæltefikseringer faldet inden for alle intervaller med undtagelse af antallet af bæltefikseringer i intervallet 2-8 timer (Indikator 1.07-1.10).

Længden af bæltefikseringer målt i kvartiler viser at alle kvartiler er faldet på nationalt niveau sammenlignet med 2. kvartal 2014, hvilket understøtter, at det ikke kun er de korte bæltefikseringer, der er faldet, men også antallet og længden af de langvarige bæltefikseringer.

I Region Midtjylland ses der overvejende en stigning i antallet af korte og mellemlange bæltefikseringer (Indikator 1.07- 1.09 og 1.11). Regionen har samtidig haft et fald på 23 pct. i antallet af bæltefikseringer mellem 24-48 timer (Indikator 1.10). Region Nordjylland har haft en stigning i antallet af både mellemlange og lange bæltefikseringer (Indikator 1.08-1.11). Regionen har dog haft et fald på 17 pct. i antallet af korte bæltefikseringer (Indikator 1.07).

I Region Hovedstaden er der en stigning i antallet af korte bæltefikseringer (Indikator 1.07) men samtidig et fald på henholdsvis 35% og 38% i antallet af mellemlange og lange bæltefikseringer (Indikator 1.09 og 1.11). I Region Sjælland har der været en stigning i antallet af de lange bæltefikseringer (Indikator 1.10) men samtidig et fald i antallet af korte og mellemlange bæltefikseringer på henholdsvis 64% og 43% (Indikator 1.07 og 1.08). Region Syddanmark har haft en stigning i antallet af mellemlange bæltefikseringer (Indikator 1.08) og samtidig et fald på henholdsvis 19%, 36% og 44% i de længere bæltefikseringer (Indikator 1.09-1.11).

I forhold til det samlede antal bæltefikseringer med varighed over 48 timer har der på nationalt niveau været et fald sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 1.11). Samtidig ses der på nationalt niveau et fald i den samlede sum af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12).

Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark har alle haft et fald i det totale antal bæltefikseringer med en varighed over 48 timer (Indikator nr. 1.11), og Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark har haft et fald i summen af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12). Summen af bæltefikseringstimer ligger særligt lavt i Region Midtjylland i sammenligning med de andre regioner.

Sundhedsstyrelsen finder det tilfredsstillende at der er sket et fald i længden af tvangsfikseringer på nationalt niveau, men vil følge området tæt og er opmærksom på, at der stadig er udfordringer på visse områder i regionerne.

Udviklingen i substituerbare tvangsformer

I forhold til udviklingen i de substituerbare tvangsformer har Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Syddanmark haft et fald i antallet af personer, der fastholdes (Indikator nr. 4.01). Alle regioner med undtagelse af Region Sjælland og Region

Syddanmark har oplevet en stigning i det totale antal gange, der fastholdes (Indikator nr. 4.02) mens regionerne har haft en udvikling på mellem -0,3 og 0,2 procent point i andelen af personer, der fastholdes ud af antal indlagte (Indikator 4.03).

Region Midtjylland og Region Nordjylland, har øget det antal gange, der anvendes akut beroligende medicin med tvang. De øvrige regioner har ligget stabilt eller haft et fald i brugen af beroligende medicin (Indikator 3.01-3.03).

Brugen af skærmning har ligget mere eller mindre stabilt sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 5.01-5.03).

Sundhedsstyrelsen vil fortsat følge udviklingen i foranstaltninger, der kan erstatte brugen af tvangsfiksering.

Udviklingen i anvendelsen af tvang generelt

I det følgende opsummeres udviklingen i indikatorerne vedrørende personer udsat for én eller flere tvangsforanstaltninger.

På nationalt niveau har der 1. halvår 2015 været et fald i antallet af voksne, børn og unge under 18 år berørt af én eller flere tvangsforanstaltninger sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 8.01 og 8.04). Dertil kan det konstateres, at andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte er faldet med -1,2 procent point sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.05). Mens andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger ud af antal indlagte er steget med på 0,6 procent point sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark har oplevet et fald i antal voksne og andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Indikator nr. 8.04 - 8.05).

Alle regioner med har ligget på ca. samme niveau eller har haft et fald i forhold til 2. halvår 2014, i antallet af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Indikator nr. 8.01). Region Sjælland har haft et fald i andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

Sundhedsstyrelsen er opmærksom på, at der er en usikkerhed vedrørende data for børn og unge under 18 år, da data inkluderer tvang med forældresamtykke. Der er tale om et meget lille antal patienter, og man bør derfor være varsom med at tolke på tallene.

Brugen af tvangsmedicinering og frihedsberøvelse viser en stabil eller faldende udvikling både i relation til antal voksne og børn og unge under 18 år (Indikator 6.01, 6.02; 7.01; 7.04).

Udviklingen inden for andelen af voksne, børn og unge under 18 der tvangsmedicineres ud af antal indlagte ligger på mellem -2,6 og 2 procent point sammenlignet med 2. kvartal 2014 (Indikator nr. 7.02 og 7.05).

Opfølgning i Task Force for Psykiatriområdet

Formålet med den halvårslige monitorering af tvangsområdet er at følge udviklingen og effekten af de forskellige indsatser og forbedringstiltag, som regionerne igangsætter med henblik på at reducere anvendelsen af tvangsforanstaltninger i psykiatrien. Til næste Task Force møde ønsker Sundhedsstyrelsen derfor at drøfte de områder, hvor regionerne har oplevet en stigning i anvendelsen af tvangsforanstaltninger.

LÆSEVEJLEDNING

Sundhedsstyrelsens kommentering af monitoreringen af tvang i psykiatrien er opdelt i to hovedafsnit.

I afsnit 4.1 kommenteres udviklingen i de indikatorer, der belyser anvendelsen af tvangsfiksering.

I afsnit 5.1 kommenteres udviklingen i de indikatorer, der belyser omfanget af personer, som udsat for én eller flere tvangsforanstaltninger i psykiatrien.

Først præsenteres udviklingen for de enkelte indikatorer på nationalt niveau, herefter ses der nærmere på udviklingen på regionalt niveau.

Sundhedsstyrelsen vil, hvor det findes relevant, sammenholde udviklingen i de beskrevne indikatorer på tværs samt se på udviklingen i substituerbare tvangsforanstaltninger.

Sundhedsstyrelsen kommenterer i den forbindelse på flere indikatorer for tvang i psykiatrien, herunder ligeledes indikatorer for tvang i psykiatrien uden en specifikt tilknyttet målsætning om reduktion i 2020. For at se en samlet oversigt over, hvilke indikatorer der er tilknyttet målsætninger om reduktion, og hvilke der alene følges se *Bilag 1 Notat vedrørende Sundhedsstyrelsens kommentering af tvangsmonitoreringen i psykiatrien*.

4

UDVIKLINGEN PÅ TVANGSOMRÅDET

4.1 UDVIKLINGEN I ANVENDELSEN AF TVANGSFIKSERING

I afsnit 4.1 beskrives udviklingen i de indikatorer, der belyser anvendelsen af tvangsfiksering. Det drejer sig om indikatorerne:

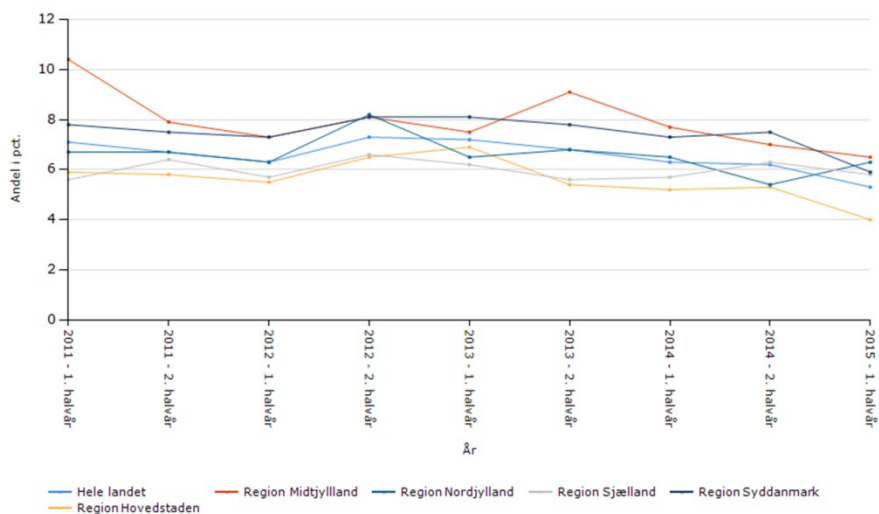
- (Indikator nr. 1.01) Andelen af personer der bæltefikseres af antal indlagte
- (Indikator nr. 1.02) Antal personer der bæltefikseres
- (Indikator nr. 1.03) Total antal bæltefikseringer
- (Indikator nr. 1.07) Total antal bæltefikseringer 0-2 timer
- (Indikator nr. 1.08) Total antal bæltefikseringer 2-8 timer
- (Indikator nr. 1.09) Total antal bæltefikseringer 8-24 timer
- (Indikator nr. 1.10) Total antal bæltefikseringer 24-48 timer
- (Indikator nr. 1.11) Det totale antal bæltefikseringer med varighed over 48 timer
- (Indikator nr. 1.12) Sum af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed

Først præsenteres udviklingen for den enkelte indikator på nationalt niveau, herefter ses der nærmere på udviklingen på regionalt niveau.

4.1.1 Andelen af personer der bæltefikseres ud af antal indlagte

På nationalt niveau har der 1. halvår 2015 været et fald på 0,9 procent point i andelen af personer, der har været bæltefikseret set i forhold til antal indlagte sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.01).

FIGUR 1: 1.01 ANDELEN AF PERSONER DER BÆLTEFIKSERES UD AF ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland haft et fald på mellem 1,6 og 0,5 procent point, i forhold til 2. halvår 2014, i andelen af personer, der har været bæltefikseret ud af antal indlagte (Indikator nr. 1.01).

TABEL 1: 1.01 ANDELEN AF PERSONER DER BÆLTEFIKSERES UD AF ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

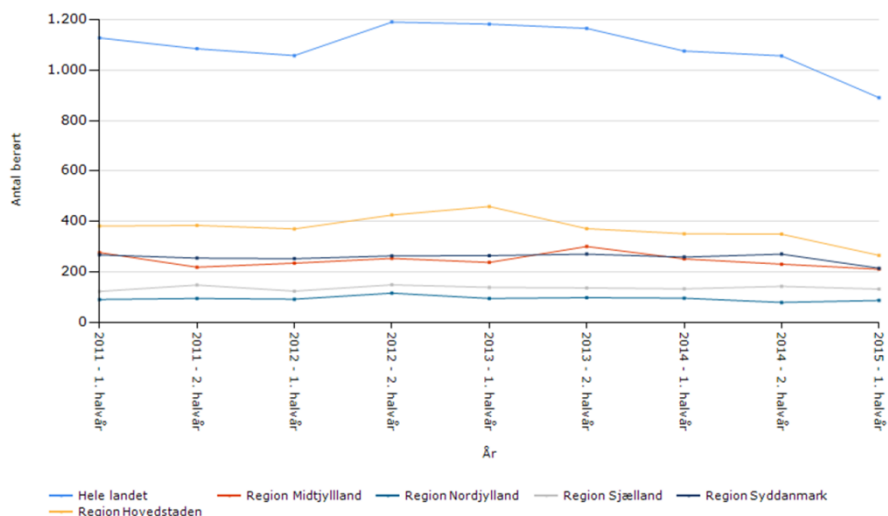
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	7,1	6,7	6,3	7,3	7,2	6,8	6,3	6,2	5,3	-0,9
Region Hovedstaden	5,9	5,8	5,5	6,5	6,9	5,4	5,2	5,3	4,0	-1,3
Region Midtjylland	10,4	7,9	7,3	8,1	7,5	9,1	7,7	7,0	6,5	-0,5
Region Nordjylland	6,7	6,7	6,3	8,2	6,5	6,8	6,5	5,4	6,3	0,9
Region Sjælland	5,6	6,4	5,7	6,6	6,2	5,6	5,7	6,3	5,8	-0,5
Region Syddanmark	7,8	7,5	7,3	8,1	8,1	7,8	7,3	7,5	5,9	-1,6

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

4.1.2 Antal personer der bæltefikseres

Der har på nationalt niveau i 1. halvår 2015 været et fald på 166 i antal personer, der bæltefikseres, sammenlignet med 2. halvår 2015 (Indikator 1.02).

FIGUR 2:1.02 ANTAL PERSONER DER BÆLTEFIKSERES (ANTAL BERØRTE)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland har haft en nedgang i antal personer, der har været bæltefikseret, sammenlignet med 2. halvår 2015 (Indikator nr. 1.02).

TABEL 2: 1.02 ANTAL PERSONER DER BÆLTEFIKSERES (ANTAL BERØRTE)

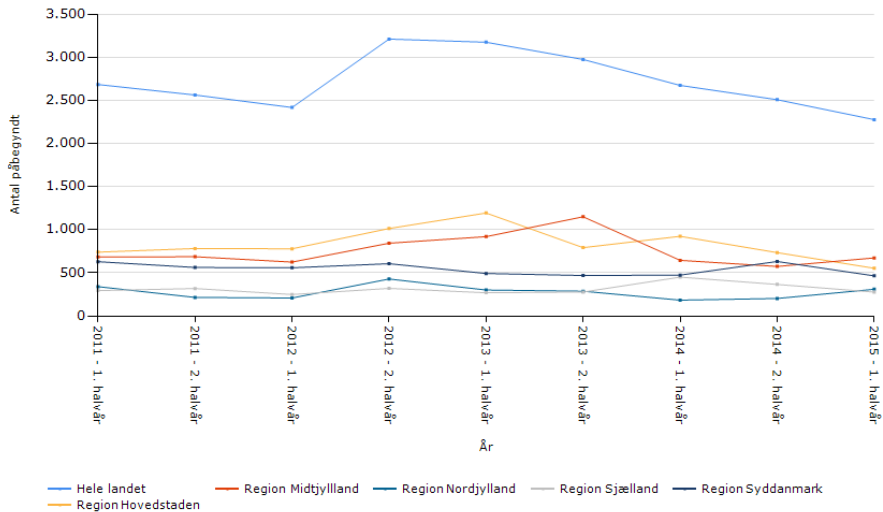
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	1.128	1.085	1.058	1.191	1.183	1.166	1.076	1.057	891	-166
Region Hovedstaden	381	384	370	425	459	371	351	349	265	-84
Region Midtjylland	276	218	234	253	237	300	251	230	210	-20
Region Nordjylland	90	94	91	115	94	97	95	78	86	8
Region Sjælland	122	147	123	148	138	136	132	142	131	-11
Region Syddanmark	267	254	252	263	264	270	258	270	214	-56

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

4.1.3 Det totale antal bæltefikseringer

Der på nationalt niveau været et fald i det samlede antal bæltefikseringer. Faldet har været på 140 sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.03). Der har således været et fald i både antal personer, der bæltefikses samt i det samlede antal bæltefikseringer.

FIGUR 3: 1.03 DET TOTALE ANTAL BÆLTEFIKSERINGER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner med undtagelse af Region Midtjylland og Region Nordjylland har haft et fald i det samlede antal bæltefikseringer.

Sammenholdes stigningen i Region Midtjyllands samlede antal bæltefikseringer med det dertil svarende fald i antal personer, der bæltefikses, ses det her, at de personer, der bæltefikses, i gennemsnit fikses hyppigere.

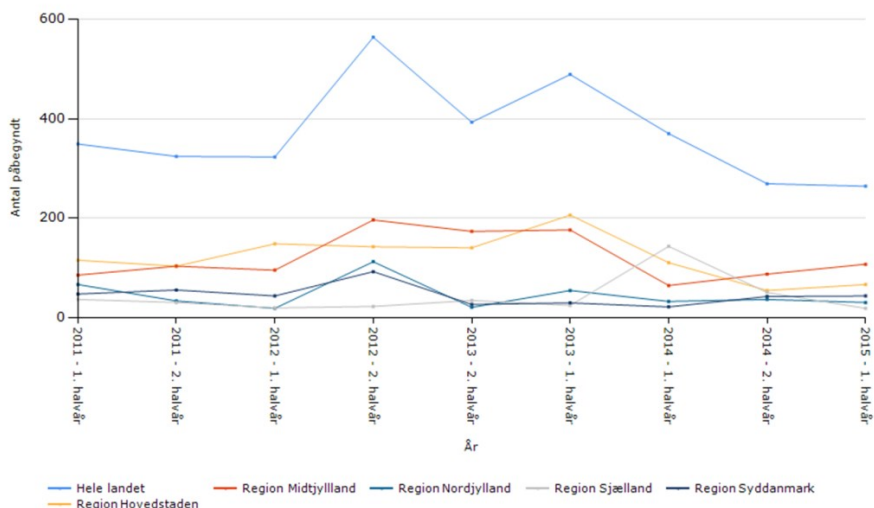
TABEL 3: 1.03 DET TOTALE ANTAL BÆLTEFIKSERINGER (ANTAL PÅBEGYNDT)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	2.689	2.567	2.423	3.217	3.179	2.979	2.679	2.514	2.374	-140
Region Hovedstaden	741	783	780	1.016	1.196	793	925	736	578	-158
Region Midtjylland	684	688	627	845	921	1.151	646	575	680	105
Region Nordjylland	340	215	208	429	301	287	183	203	326	123
Region Sjælland	294	318	249	320	269	278	451	366	283	-83
Region Syddanmark	630	563	559	607	492	470	474 ¹	634	507	-127

Kilde: Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

4.1.4 Længden af bæltefikseringerne

For bæltefikseringer med varighed mellem 0-2 timer (Indikator nr. 1.07) har der på nationalt plan været et fald på 5 sammenlignet med 2. halvår 2014.

FIGUR 4: 1.07 TOTAL ANTALT BÆLTEFIKSERINGER 0-2 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

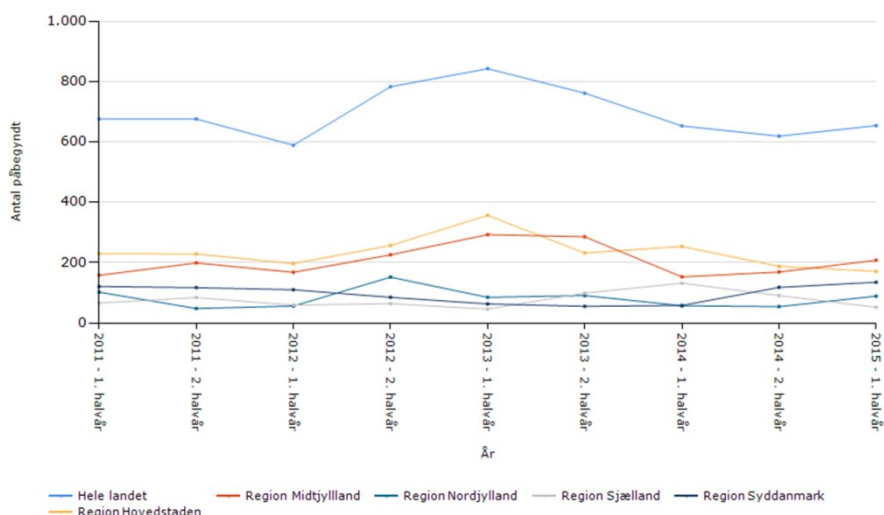
¹ På grund af en fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. det totale antal bæltefikseringer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

TABEL 4: 1.07 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 0-2 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	349	324	323	564	489	393	370	269	264	-5
Region Hovedstaden	115	103	148	142	206	140	110	54	66	12
Region Midtjylland	85	103	95	196	176	173	64	87	107	20
Region Nordjylland	66	33	18	112	54	20	32	36	30	-6
Region Sjælland	36	30	19	22	24	34	143	50	18	-32
Region Syddanmark	47	55	43	92	29	26	21 ²	42	43	1

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

I forhold til det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 2-8 timer kan der på nationalt niveau konstateres en stigning på 35 sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.08)

FIGUR 5: 1.08 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 2-8 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

² På grund af en teknisk fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. total antal bæltefikseringer mellem 0-2 timer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

TABEL 5: 1.08 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 2-8 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

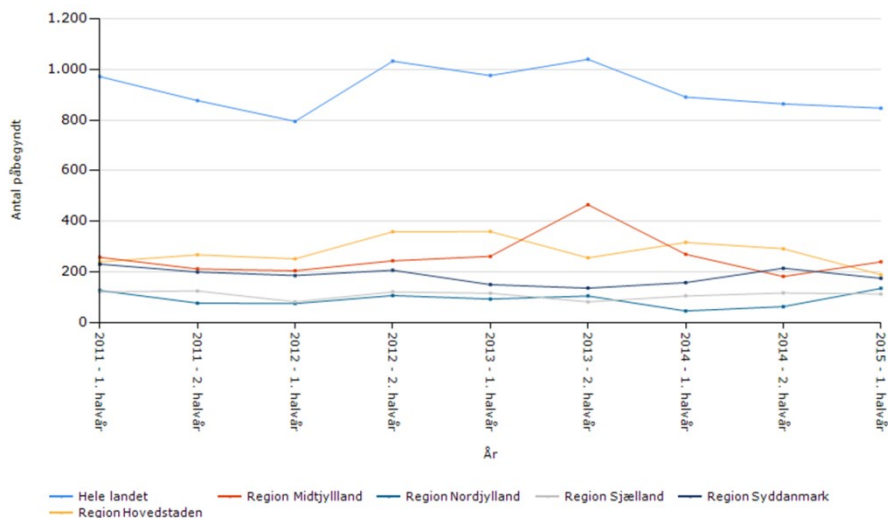
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	677	677	590	784	844	763	654	620	655	35
Region Hovedstaden	230	229	197	257	357	232	254	188	171	-17
Region Midtjylland	158	199	168	226	293	286	153	169	208	39
Region Nordjylland	102	48	56	152	85	91	57	54	89	35
Region Sjælland	66	84	59	64	46	99	132	91	52	-39
Region Syddanmark	121	117	110	85	63	55	58 ³	118	135	17

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 8-24 timer er faldet med 17 fra 2. halvår 2014 til 1. halvår 2015 (Indikator nr. 1.09). Der har også været et fald i forhold til det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 24-48 timer (Indikator nr. 1.10).

Det betyder, at det ikke alene er de helt korte bæltefikseringer, der er nedbragt. Udviklingen i længden af bæltefikseringer målt i kvartiler viser ligeledes, at både øvre, median og nedre kvartil er faldet på nationalt niveau sammenlignet med 2. kvartal 2014 jf. Indikator 1.04-1.06 i bilag 4.

³ På grund af en teknisk fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. total antal bæltefikseringer mellem 2-8 timer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

FIGUR 6: 1.09 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 8-24 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner med undtagelse af Region Midtjylland og Region Nordjylland har haft et fald i det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 8-24 timer (Indikator nr. 1.09).

TABEL 6: 1.09 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 8-24 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	972	877	795	1.033	976	1.040	891	864	847	-17
Hele landet	972	877	795	1.033	976	1.040	891	864	847	-17
Region Hovedstaden	239	267	251	358	359	255	316	291	188	-103
Region Midtjylland	257	211	204	243	261	465	269	181	239	58
Region Nordjylland	126	76	74	106	92	104	45	62	134	72
Region Sjælland	120	124	81	120	115	81	104	116	112	-4
Region Syddanmark	230	199	185	206	149	135	157 ⁴	214	174	-40

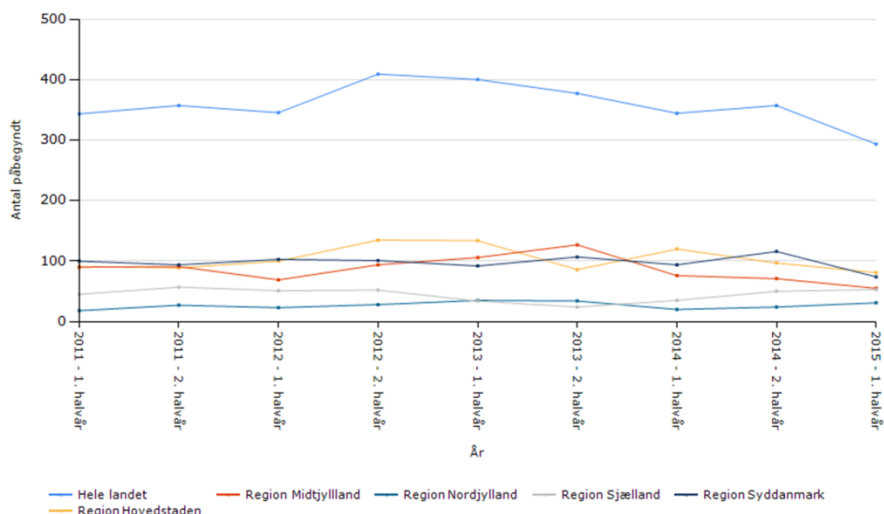
Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

⁴ På grund af en teknisk fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. total antal bæltefikseringer mellem 8-24 timer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

Som beskrevet har der på nationalt niveau i 1. halvår 2015 været et fald i det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 24-48 timer i forhold til 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.10). Faldet er på 64 påbegyndte bæltefikseringer.

FIGUR 7: 1.10 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 24-48 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

I Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark har der været et fald i det totale antal bæltefikseringer med varighed inden for 24-48 timer (Indikator nr. 1.10).

TABEL 7: 1.10 TOTAL ANTAL BÆLTEFIKSERINGER 24-48 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	344	358	346	410	401	378	345	358	294	-64
Region Hovedstaden	91	89	100	135	134	86	120	97	81	-16
Region Midtjylland	90	91	69	94	106	127	76	71	55	-16
Region Nordjylland	18	27	23	28	35	34	20	24	31	7
Region Sjælland	45	57	51	52	34	24	35	50	53	3
Region Syddanmark	100	94	103	101	92	107	94 ⁵	116	74	-42

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

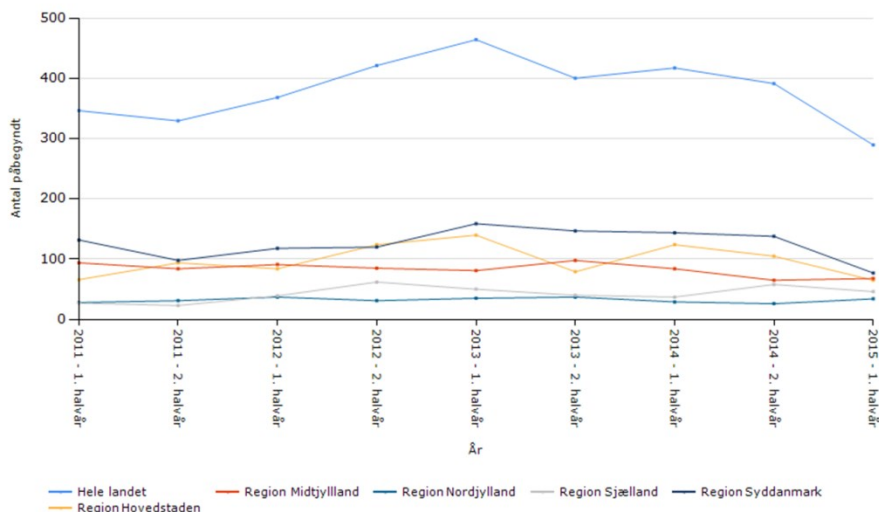
⁵ På grund af en teknisk fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. total antal bæltefikseringer mellem 24-48 timer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

4.1.5 Det totale antal bæltefikseringer over 48 timer

Det samlede antal bæltefikseringer med varighed over 48 timer er faldet med 102 bæltefikseringer i 1. halvår 2015 sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 1.11).

Dertil har der været et fald i forhold til 2. halvår 2014 i det samlede antal bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12), jf. Tabel 9, side 18.

FIGUR 8: 1.11 DET TOTALE ANTAL BÆLTEFIKSERINGER OVER 48 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark har alle haft et fald, i forhold til 2. halvår 2014, i det totale antal bæltefikseringer med en varighed over 48 timer (Indikator nr. 1.11).

TABEL 8: 1.11 DET TOTALE ANTAL BÆLTEFIKSERINGER OVER 48 TIMER (ANTAL PÅBEGYNDT)

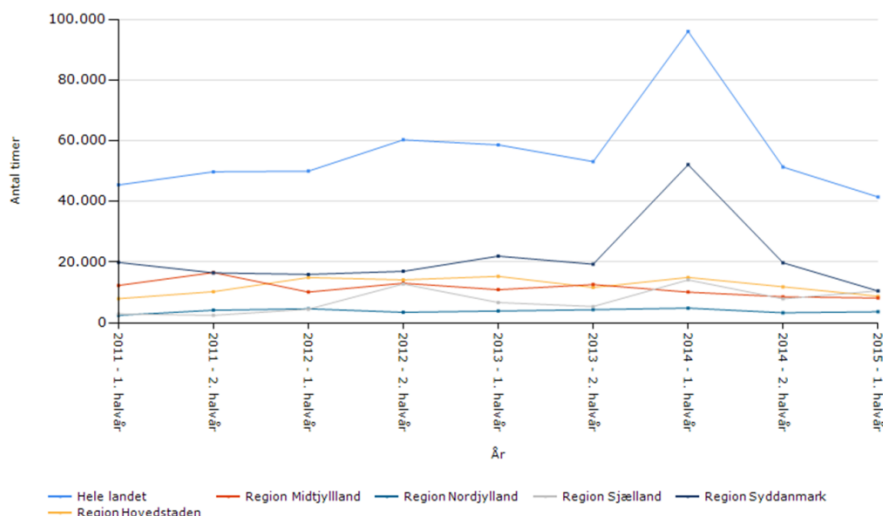
REGION	2011		2012		2013		2014		2015		Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår		
Hele landet	347	330	369	422	465	401	418	392	290	-102	
Region Hovedstaden	66	94	84	124	140	79	124	105	65	-40	
Region Midtjylland	94	84	91	85	81	98	84	65	68	3	
Region Nordjylland	28	31	37	31	35	37	29	26	34	8	
Region Sjælland	27	23	39	62	50	40	37	58	46	-12	
Region Syddanmark	132	98	118	120	159	147	144	138	77	-61	

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

4.1.6 Den totale sum af bæltefikseringstimer over 48 timer

Faldet i summen af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed har været på lidt over 9.800 timer sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.12).

FIGUR 9: 1.12 SUM AF BÆLTEFIKSERINGSTIMER OVER 48 TIMERS VARIGHED (ANTAL TIMER)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark har haft et fald i summen af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12).

TABEL 9: 1.12 SUM AF BÆLTEFIKSERINGSTIMER OVER 48 TIMERS VARIGHED (ANTAL TIMER)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	45.484	49.832	50.026	60.369	58.718	53.196	96.181	51.392	41.522	-9.870
Region Hovedstaden	7.944	10.257	14.902	14.147	15.311	11.624	14.963	11.867	8.743	-3.124
Region Midtjylland	12.308	16.568	10.113	13.041	10.893	12.596	10.097	8.557	8.168	-389
Region Nordjylland	2.436	4.118	4.594	3.425	3.859	4.301	4.814	3.287	3.619	332
Region Sjælland	2.901	2.422	4.455	12.785	6.671	5.352	14.128	7.898	10.521	2.623
Region Syddanmark	19.896	16.467	15.963	16.970	21.984	19.323	52.180 ⁶	19.783	10.471	-9.311

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

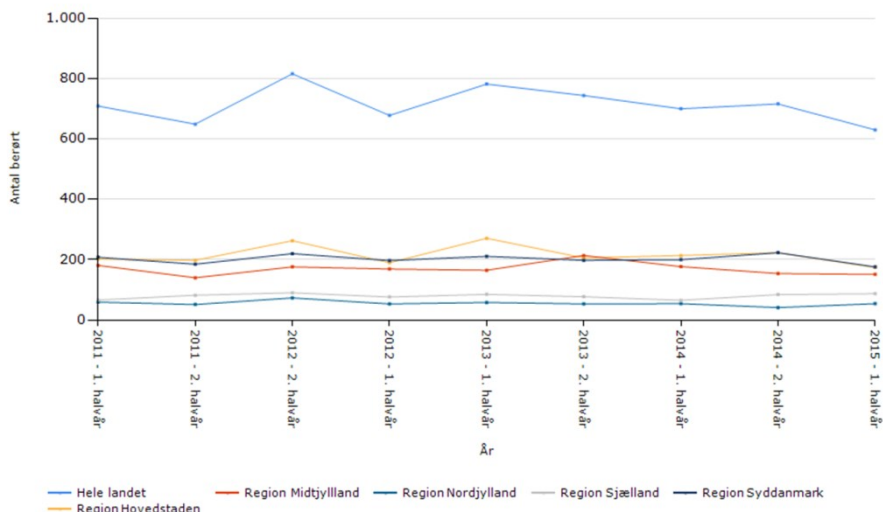
⁶ På grund af en teknisk fejl i Indberetningssystemet skal der tages forbehold for Region Syddanmarks data vedr. summen af bæltefikseringer over 48 timer. Fejlen er tilrettet fremadrettet, men der er fortsat en vis usikkerhed i data.

4.1.7 Det totale antal personer, der fikseres med remme

I 1. halvår af 2015 er det sket et fald på 86 i antallet af personer, hvor der anvendes remme i forbindelse med en bæltefiksering sammenlignet med 2. kvartal 2014 (Indikator nr. 2.01).

Der er derimod en stigning på 59 i det samlede antal fikseringer med remme sammenlignet med 2. halvår 2014, jf. indikator nr. 2.02 i bilag 4.

FIGUR 10: 2.01 ANTAL PERSONER HVOR DER BRUGES REMME (ANTAL BERØRT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner, med undtagelse af Region Nordjylland og Region Sjælland, har oplevet et fald i det samlede antal personer, hvor der anvendes remme i forbindelse med en bæltefiksering (Indikator nr. 2.01).

TABEL 10: 2.01 ANTAL PERSONER HVOR DER BRUGES REMME (ANTAL BERØRT)

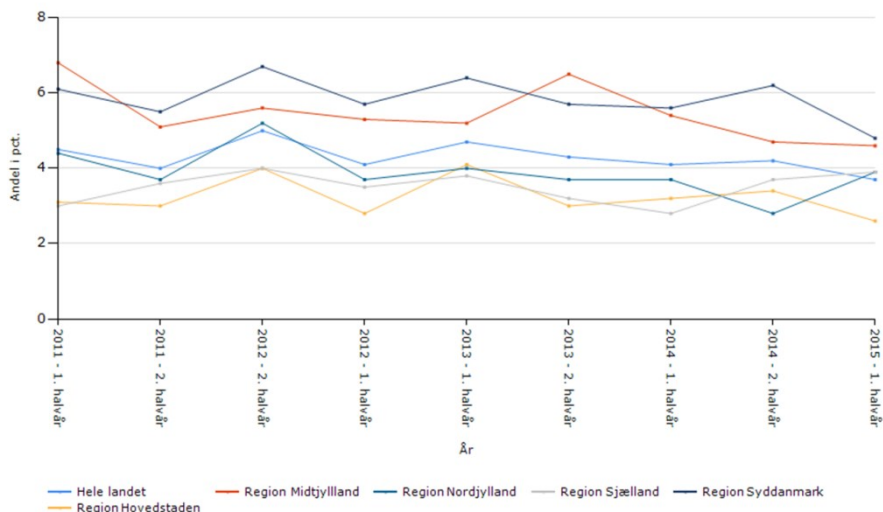
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	710	650	679	817	783	745	701	717	631	-86
Region Hovedstaden	202	198	190	263	271	206	214	223	174	-49
Region Midtjylland	181	140	169	176	165	214	177	154	151	-3
Region Nordjylland	59	51	53	73	58	53	54	41	54	13
Region Sjælland	66	82	76	90	85	77	65	84	87	3
Region Syddanmark	208	185	197	220	211	198	200	223	176	-47

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

4.1.8 Andelen af personer hvor der bruges remme af antal indlagte

I forhold til andelen af personer ud af antal indlagte, hvor der anvendes remme i forbindelse med en bæltefiksering er udviklingen relativt stabil (Indikator nr. 2.03).

FIGUR 11: 2.03 ANDELEN AF PERSONER HVOR DER BRUGES REMME AF ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland har ligget stabilt eller oplevet et fald i andelen af personer ud af antal indlagte, hvor der anvendes remme i forbindelse med en bæltefiksering (Indikator nr. 2.03).

4.2 ØVRIGE INDIKATORER MED RELEVANS FOR TVANGSFIKSERING

Et særskilt fokus på nedbringelse af én type af tvang kan resultere i både stigninger i øvrige tvangsforanstaltninger. Dette kan i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt, men i andre er det uhensigtsmæssigt.

Fokus på nedbringelse af antallet af bæltefikseringer kan eksempelvis medvirke til, at der kommer en stigning i anvendelsen af tvangsforanstaltninger såsom skærmning eller fastholdelse.

Det betragtes som udgangspunkt som hensigtsmæssig substitution, når der anvendes en mindre indgribende tvangsforanstaltning. Men der kan også ske uhensigtsmæssig substitution. Som eksempel herpå kan være, når en bæltefiksering erstattes af eksempelvis langvarig fastholdelse.

For at følge, om der sker en uhensigtsmæssig substitution mellem forskellige tvangsforanstaltninger i realiseringen af det nationale fælles mål om en halvering af bæltefiksering, monitoreres udviklingen i en lang række tvangsforanstaltninger, herunder nogle med og nogle uden tilknyttede målsætninger om reduktion i forhold til baseline.

Med henblik på udviklingen i foranstaltninger der kan erstatte brugen af tvangsfiksering kan det i forhold til 2. halvår 2014 konstateres, at alle regioner har ligget uændret eller haft en nedgang i antallet af personer, der får akut beroligende medicin med tvang (Indikator nr. 3.01). I forhold til det totale antal gange, der gives akut beroligende medicin med tvang (Indikator nr. 3.02) har alle regioner med undtagelse af Region Midtjylland og Region Nordjylland haft et fald i antallet af gange, der gives akut beroligende medicin med tvang. Sammenholdes de regionale stigninger i det samlede antal gange, der gives akut beroligende medicin⁷, med udviklingen i antallet af personer, der får beroligende medicin⁸, ses det, at en stor del af stigningerne har været fordelt på samme antal patienter.

Regionerne har haft en udvikling på mellem -0,3 og 0,2 procent point i andelen af personer, der får akut beroligende medicin med tvang ud af antal indlagte, sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 3.03).

Region Midtjylland og Region Nordjylland har haft en stigning i antal gange, der anvendes akut beroligende medicin med tvang. Regionale analyser fra årsopgørelsen 2014 har belyst emnet, og området vil fortsat blive fulgt tæt i relation til monitoreringen.

I forhold til antal fastholdelser har Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Syddanmark haft et fald i antallet af personer, der fastholdes, i forhold til 2. halvår 2014 (Indikator nr. 4.01). Alle regioner med undtagelse af Region Sjælland og Region Syddanmark har oplevet en stigning i det totale antal gange der fastholdes (Indikator nr. 4.02) og alle har haft en udvikling på mellem -0,3 og 0,2 procent point i andelen af personer der fastholdes ud af antal indlagte (Indikator 4.03).

Fastholdelse vil som oftest være af kortere varighed. Anvendes fastholdelse frem for en bæltefiksering, vil det i nogle tilfælde betyde, at der kan være behov for flere kortvarige fastholdelser. I en sådan situation vil en stigning i antallet af fastholdelser være forholdsmæssigt større end det respektive fald i antal bæltefikseringer.

Sammenholdes der med den regionale udvikling i personlig skærmning ses det, at antallet af personer der skærmes (Indikator nr. 5.01) har ligget forholdsvist stabilt eller haft et fald sammenlignet med 2. halvår 2014. I forhold til andelen af personer der skærmes ud af antal indlagte (Indikator nr. 5.03) er udviklingen stabil mens udviklingen i det totale antal gange der skærmes (Indikator nr. 5.02) varierer lidt mere på regionalt niveau, hvor flere regioner ligger forholdsvist stabilt mens enkelte har oplevet henholdsvis fald og stigning.

4.3 OPSUMMERING

I det følgende opsummeres udviklingen i indikatorerne vedrørende anvendelsen af tvangsfiksering. Dertil sammenholdes udviklingen i de ovenfor beskrevne indikatorer med udviklingen i substituerbare tvangsformer.

Der har været et fald i både, det samlede antal tvangsfikseringer og antallet af personer, der tvangsfikseres. Samtidig har der været et fald på 0,9 procent point i andelen af personer, der har været bæltefikseret set i forhold til antal indlagte sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 1.01-1.03).

---

⁷ Udføres med tvang.

⁸ Udføres med tvang.

Sundhedsstyrelsen kan således konstatere, at der på nationalt niveau er et fald i både antal personer, der bæltefikseres og i antallet af personer, der bæltefikseres mere en én gang.

På regionalt niveau har Region Midtjylland og Region Nordjylland haft stigninger i det samlede antal af bæltefikseringer. Alle regioner med undtagelse af Region Nordjylland har haft en nedgang i antallet af personer, der har været bæltefikseret og samme tendens ses inden for andelen af personer, der har været bæltefikseret ud af antal indlagte (Indikator nr. 1.01-1.03).

I forhold til længden af bæltefikseringer har der på nationalt niveau været et fald i antallet af påbegyndte bæltefikseringer inden for alle intervaller med undtagelse af intervallet 2-8 timer (Indikator 1.07-1.10).

I Region Midtjylland ses der overvejende en stigning i antallet af korte og mellemlange bæltefikseringer (Indikator 1.07- 1.09 og 1.11). Regionen har samtidig haft et fald på 23 pct. i antallet af bæltefikseringer mellem 24-48 timer (Indikator 1.10). Region Nordjylland har haft en stigning i antallet af både mellemlange og lange bæltefikseringer (Indikator 1.08-1.11). Regionen har dog haft et fald på 17 pct. i antallet af korte bæltefikseringer (Indikator 1.07).

I Region Hovedstaden er der en stigning i antallet af korte bæltefikseringer (Indikator 1.07) men samtidig et fald på henholdsvis 35% og 38% i antallet af mellemlange og lange bæltefikseringer (Indikator 1.09 og 1.11). I Region Sjælland har der været en stigning i antallet af de lange bæltefikseringer (Indikator 1.10) men samtidig et fald i antallet af korte og mellemlange bæltefikseringer på henholdsvis 64% og 43% (Indikator 1.07 og 1.08). Region Syddanmark har haft en stigning i antallet af mellemlange bæltefikseringer (Indikator 1.08) og samtidig et fald på henholdsvis 19%, 36% og 44% i de længere bæltefikseringer (Indikator 1.09-1.11).

I forhold til det samlede antal bæltefikseringer med varighed over 48 timer har der på nationalt niveau været et fald sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 1.11). Samtidig ses der på nationalt niveau et fald i den samlede sum af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12).

Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark har alle haft et fald i det totale antal bæltefikseringer med en varighed over 48 timer (Indikator nr. 1.11), og Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Syddanmark har haft et fald i summen af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Indikator nr. 1.12). Summen af bæltefikseringstimer ligger særligt lavt i Region Midtjylland i sammenligning med de andre regioner.

I forhold til udviklingen i de substituerbare tvangsformer har Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Syddanmark haft et fald i antallet af personer, der fastholdes (Indikator nr. 4.01). Alle regioner med undtagelse af Region Sjælland og Region Syddanmark har oplevet en stigning i det totale antal gange der fastholdes (Indikator nr. 4.02) og alle har haft en udvikling på mellem -0,3 og 0,2 procent point i andelen af personer der fastholdes ud af antal indlagte (Indikator 4.03).

Fastholdelse vil som oftest være af kortere varighed. Anvendes fastholdelse frem for en bæltefiksering, vil det i nogle tilfælde betyde, at der kan være behov for flere kortvarige fastholdelser. I en sådan situation vil en stigning i antallet af fastholdelser være forholdsmæssigt større end det respektive fald i antal bæltefikseringer.

Brugen af skærming har ligget mere eller mindre stabilt sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 5.01-5.03).

Region Midtjylland og Region Nordjylland har haft en stigning i antal gange, der anvendes akut beroligende medicin med tvang. De øvrige regioner har ligget stabilt eller haft et fald i brugen af beroligende medicin (Indikator 3.01-3.03).

UDVIKLINGEN PÅ TVANGSOMRÅDET

5.1 UDVIKLINGEN I ANTALLET AF PERSONER UDSAT FOR ÉN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER

I afsnit 5.1 beskrives udviklingen i de indikatorer, der belyser omfanget af personer, som udsat for én eller flere tvangsforanstaltninger i psykiatrien. Det drejer sig om indikatorerne:

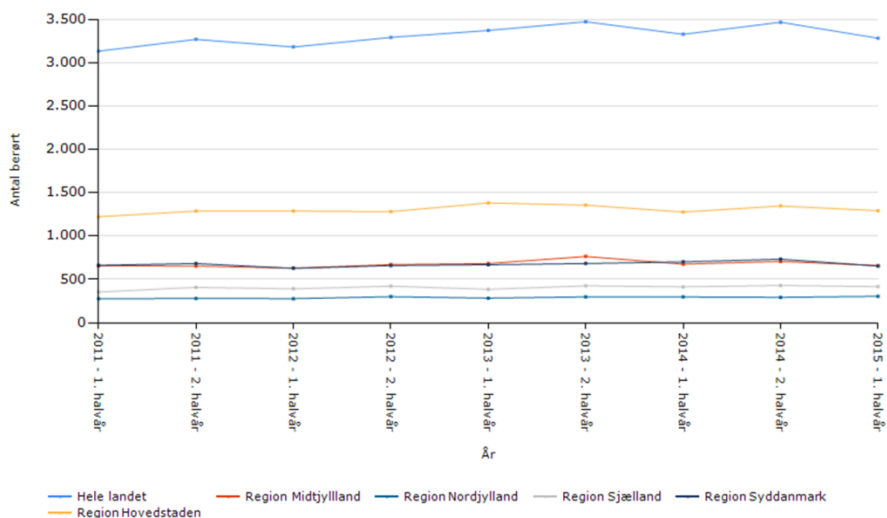
- (Indikator nr. 8.04) Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger
- (Indikator nr. 8.05) Andel af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte
- (Indikator nr. 8.01) Antal af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger
- (Indikator nr. 8.02) Andel af børn berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte

Først præsenteres udviklingen for den enkelte indikator på nationalt niveau, herefter ses der nærmere på udviklingen på regionalt niveau.

5.1.1 Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger

På nationalt niveau har der i 1. halvår af 2015 været et fald på 185 personer i det samlede antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 8.04).

FIGUR 12 8.04 ANTAL VOKSNE BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER (ANTAL BERØRT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Tilsvarende har Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark haft et fald i det samlede antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Indikator nr. 2.03).

TABEL 11: 8.04 ANTAL VOKSNE BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER (ANTAL BERØRT)

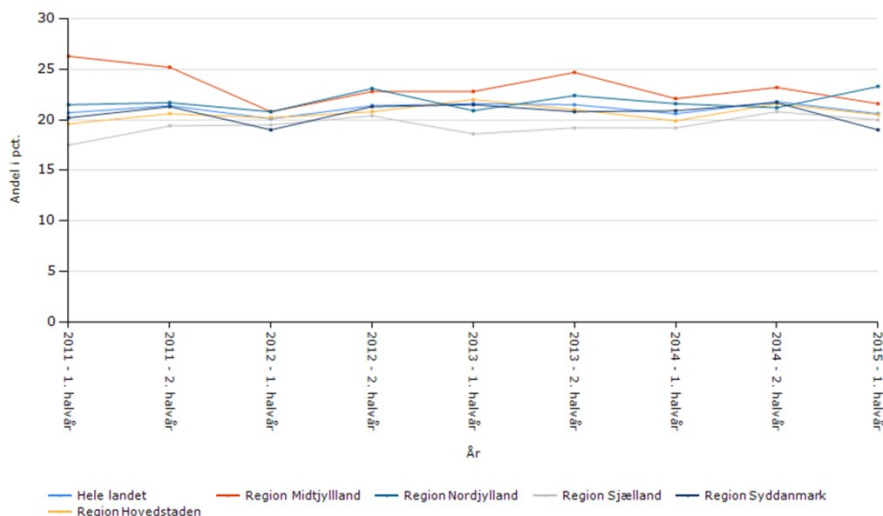
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	3.138	3.275	3.187	3.297	3.378	3.478	3.333	3.473	3.288	-185
Region Hovedstaden	1.225	1.290	1.291	1.283	1.385	1.359	1.279	1.349	1.295	-54
Region Midtjylland	658	655	631	672	684	765	677	708	661	-47
Region Nordjylland	275	281	278	301	284	299	298	293	305	12
Region Sjælland	354	409	391	423	385	427	415	431	417	-14
Region Syddanmark	664	684	628	661	670	684	703	734	655	-79

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

5.1.2 Andel af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte

I andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte har der været en udvikling på -1,2 procent point sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.05).

FIGUR 13: 8.05 ANDEL AF VOKSNE BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER I FORHOLD TIL ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark har haft et fald i forhold til 2. halvår 2014, i andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Indikator nr. 8.05).

TABEL 12: 8.05 ANDEL AF VOKSNE BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER I FORHOLD TIL ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

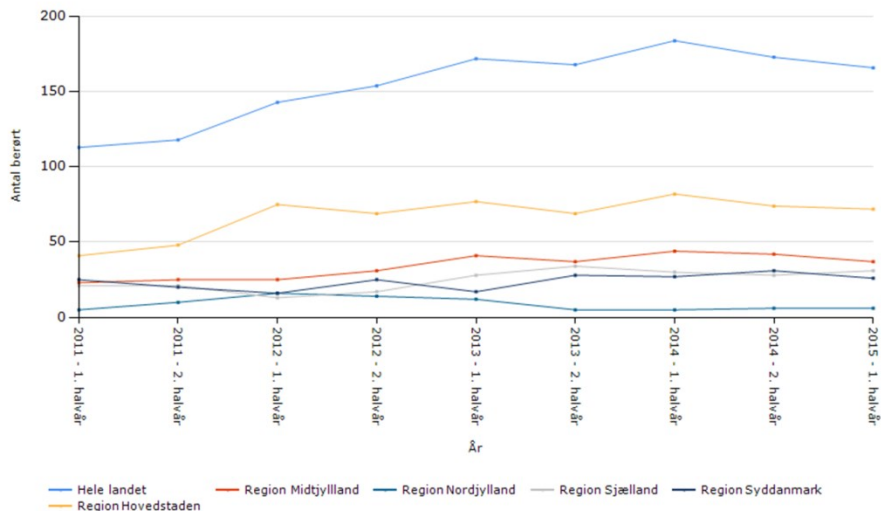
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	20,7	21,4	20,1	21,4	21,6	21,5	20,6	21,8	20,6	-1,2
Region Hovedstaden	19,6	20,6	20,2	20,8	22,0	21,0	19,9	21,6	20,5	-1,1
Region Midtjylland	26,3	25,2	20,8	22,8	22,8	24,7	22,1	23,2	21,6	-1,6
Region Nordjylland	21,5	21,7	20,8	23,1	20,9	22,4	21,6	21,2	23,3	2,1
Region Sjælland	17,5	19,4	19,5	20,4	18,6	19,2	19,2	20,8	20,0	-0,8
Region Syddanmark	20,2	21,3	19,0	21,3	21,5	20,8	20,9	21,7	19,0	-2,7

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

5.1.3 Antal af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger

I forhold til antallet af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger har der på nationalt niveau været et fald på 7 personer (Indikator nr. 8.01).

FIGUR 14: 8.01 ANTAL AF BØRN OG UNGE UNDER 18 BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER (ANTAL BERØRT)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

Alle regioner ligger på ca. samme niveau eller har haft et fald i forhold til 2. halvår 2014, i antallet af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Indikator nr. 8.01).

TABEL 13: 8.01 ANTAL AF BØRN OG UNGE UNDER 18 BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER (ANTAL BERØRT)

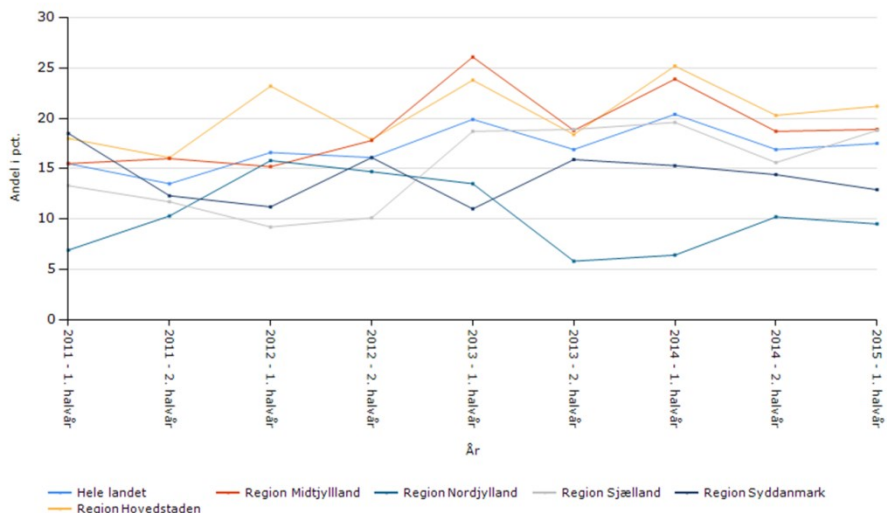
REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	113	118	143	154	172	168	184	173	166	-7
Region Hovedstaden	41	48	75	69	77	69	82	74	72	-2
Region Midtjylland	23	25	25	31	41	37	44	42	37	-5
Region Nordjylland	5	10	16	14	12	5	5	6	6	0
Region Sjælland	21	21	13	17	28	34	30	28	31	3
Region Syddanmark	25	20	16	25	17	28	27	31	26	-5

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

5.1.4 Andel af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte

Der været en udvikling på 0,6 procent point i andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte, sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

FIGUR 15: 8.02 ANDEL AF BØRN BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER I FORHOLD TIL ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

På regionalt niveau har Region Syddanmark haft et fald i andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

TABEL 14: 8.02 ANDEL AF BØRN OG UNGE UNDER 18 ÅR BERØRT AF EN ELLER FLERE TVANGSFORANSTALTNINGER I FORHOLD TIL ANTAL INDLAGTE (ANDEL I PCT.)

REGION	2011		2012		2013		2014		2015	Udvikling
	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår	
Hele landet	15,5	13,5	16,6	16,1	19,9	16,9	20,4	16,9	17,5	0,6
Hele landet	15,5	13,5	16,6	16,1	19,9	16,9	20,4	16,9	17,5	0,6
Region Hovedstaden	18,0	16,1	23,2	17,9	23,8	18,4	25,2	20,3	21,2	0,9
Region Midtjylland	15,5	16,0	15,2	17,8	26,1	18,8	23,9	18,7	18,9	0,2
Region Nordjylland	6,9	10,3	15,8	14,7	13,5	5,8	6,4	10,2	9,5	-0,7
Region Sjælland	13,3	11,7	9,2	10,1	18,7	18,9	19,6	15,6	18,8	3,2
Region Syddanmark	18,5	12,3	11,2	16,1	11,0	15,9	15,3	14,4	12,9	-1,5

Kilde: eSundhed.dk, Tvang i psykiatrien. Kørselstidspunkt: 18-08-2015 10:03:36

5.2 ØVRIGE INDIKATORER MED RELEVANS FOR ALLE TVANGSFORANSTALTNINGER SAMLET

I opgørelsen af ovenstående indikatorer vedrørende antal personer berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger indgår en lang række tvangsforanstaltninger, som fremgår af psykiatriloven⁹, herunder tvangsmedicinering og frihedsberøvelse (tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse).

Der har været et fald i antallet af personer, der tvangsmedicineres og andelen af personer, der tvangsmedicineres ud af antal indlagte (Indikator nr. 6.01 og 6.02) sammenlignet med 2. halvår 2014.

Tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse betegnes under ét som frihedsberøvelse. Hvis betingelserne for frihedsberøvelse er til stede, skal der ifølge loven iværksættes en tvangstilbageholdelse.

Den regionale udvikling i antallet af børn og unge under 18 der tvangsindlægges eller tvangstilbageholdes er stabil eller faldende i forhold til 2. halvår 2014 og den regionale udvikling i antallet af voksne der tvangsindlægges eller tvangstilbageholdes er faldende eller stabilt i alle regioner (Indikator nr. 7.01 og 7.04).

Udviklingen inden for andelen af voksne, børn og unge under 18 der tvangsmedicineres ud af antal indlagte ligger på mellem -2,6 og 2 procent point sammenlignet med 2. kvartal 2014 (Indikator nr. 7.02 og 7.05).

⁹ Se bilag 3 *Dokumentation af indikatorer for tvang i psykiatrien* for en nærmere beskrivelse af indikatorerne.

5.3 OPSUMMERING

I det følgende opsummeres udviklingen i indikatorerne vedrørende personer udsat for én eller flere tvangsforanstaltninger.

På nationalt niveau har der 1. halvår 2015 været et fald i antallet af voksne, børn og unge under 18 år berørt af én eller flere tvangsforanstaltninger sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator nr. 8.01 og 8.04). Dertil kan det konstateres, at andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte er faldet med -1,2 procent point sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.05). Mens andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger ud af antal indlagte er steget med på 0,6 procent point sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

Region Hovedstaden, Region Midtjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark har oplevet et fald i antal voksne og andelen af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Indikator nr. 8.04 - 8.05).

Alle regioner ligger på ca. samme niveau eller har haft et fald i forhold til 2. halvår 2014, i antallet af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Indikator nr. 8.01). Region Sjælland har haft et fald i andelen af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte sammenlignet med 2. halvår 2014 (Indikator 8.02).

Sundhedsstyrelsen er opmærksom på, at der er en usikkerhed vedrørende data for børn og unge under 18 år, da data inkluderer tvang med forældresamtykke.

Der har været en stabil eller faldende udvikling i brugen af tvangsmedicinering og frihedsberøvelse både i relation til antal voksne og børn og unge under 18 år (Indikator 6.01, 6.02; 7.01; 7.04).

Udviklingen inden for andelen af voksne, børn og unge under 18 der tvangsmedicineres ud af antal indlagte ligger på mellem -2,6 og 2 procent point sammenlignet med 2. kvartal 2014 (Indikator nr. 7.02 og 7.05).

BILAG/LITTERATURLISTE

Her ses en oversigt over de viste figurer og tabeller i opgørelsen.

Figuroversigt:

Figur 1: 1.01 Andelen af personer der bæltefikseres ud af antal indlagte (Andel i pct.)	9
Figur 2: 1.02 Antal personer der bæltefikseres (antal berørte)	10
Figur 3: 1.03 Det totale antal bæltefikseringer (antal påbegyndt)	11
Figur 4: 1.07 Total antalt bæltefikseringer 0-2 timer (antal påbegyndt)	12
Figur 5: 1.08 Total antal bæltefikseringer 2-8 timer (antal påbegyndt)	13
Figur 6: 1.09 Total antal bæltefikseringer 8-24 timer (antal påbegyndt)	15
Figur 7: 1.10 Total antal bæltefikseringer 24-48 timer (antal påbegyndt)	16
Figur 8: 1.11 Det totale antal bæltefikseringer over 48 timer (antal påbegyndt)	17
Figur 9: 1.12 Sum af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (Antal timer)	18
Figur 10: 2.01 Antal personer hvor der bruges remme (antal Berørt)	19
Figur 11: 2.03 Andelen af personer hvor der bruges remme af antal indlagte (Andel i pct.)	20
Figur 12 8.04 Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Antal berørt)	25
Figur 13: 8.05 Andel af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Andel i pct.)	26
Figur 14: 8.01 Antal af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Antal berørt)	27
Figur 15: 8.02 Andel af børn berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Andel i pct.)	28

Tabelloversigt:

Tabel 1: 1.01 Andelen af personer der bæltefikseres ud af antal indlagte (Andel i pct.)	9
Tabel 2: 1.02 Antal personer der bæltefikseres (antal berørte)	10
Tabel 3: 1.03 Det totale antal bæltefikseringer (antal påbegyndt)	12

Tabel 4: 1.07 Total antal bæltefikseringer 0-2 timer (Antal påbegyndt).....	13
Tabel 5: 1.08 Total antal bæltefikseringer 2-8 timer (antal påbegyndt)	14
Tabel 6: 1.09 Total antal bæltefikseringer 8-24 timer (antal påbegyndt)	15
Tabel 7: 1.10 Total antal bæltefikseringer 24-48 timer (antal påbegyndt)	16
Tabel 8: 1.11 Det Totale antal bæltefikseringer over 48 timer.....	17
Tabel 9: 1.12 Sum af bæltefikseringstimer over 48 timers varighed (antal timer).....	18
Tabel 10: 2.01 Antal personer hvor der bruges remme (antal Berørt).....	19
Tabel 11: 8.04 Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Antal berørt)	25
Tabel 12: 8.05 Andel af voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Andel i pct.)	26
Tabel 13: 8.01 Antal af børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger (Antal berørt).....	27
Tabel 14: 8.02 Andel af børn og unge under 18 år berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger i forhold til antal indlagte (Andel i pct.)	29

sundhedsstyrelsen.dk